

PODELITEV NAGRAD IN PRIZNANJ ŠTUDENTOM VISOKE ŠOLE ZA ZDRAVSTVO UNIVERZE V LJUBLJANI ZA ŠTUDIJSKO LETO 2007/2008

V tednu Univerze v Ljubljani smo na Visoki šoli za zdravstvo 2. decembra 2008 podelili nagrade in priznanja študentom za študijsko leto 2007/2008. Poleg Prešernovih nagrad in priznanj za najboljša raziskovalna diplomska dela ter knjižnih nagrad študentom diplomantom z najboljšim študijskim uspehom smo tokrat prvič podelili tudi priznanja študentom tutorjem.

Za študijsko leto 2007/2008 smo podelili sedem Prešernovih nagrad in dve priznanji. Na svečani podelitvi, ki so ji prisostvovali učitelji, študenti, mentorji, nagrajenci in njihovi starši, je bil slavnostni govornik dekan Visoke šole za zdravstvo izr. prof. dr. France Sevšek. Slovesnost je vodila študentka Oddelka za delovno terapijo, z glasbo pa so slovesnost obogatili mladi glasbeniki kvarteta Violonti.

Prejemniki Prešernovih nagrad in priznanj študentom Visoke šole za zdravstvo za študijsko leto 2007/2008:

Marjanca Kovše z Oddelka za zdravstveno nego je prejela Prešernovo priznanje za diplomsko delo *Vpliv majhnega operativnega posega pri otrocih na stresni odziv staršev in njihovih otrok*, izdelano pod mentorstvom pred. Martine Bizjak in somentorstvom doc. dr. Štefana Groska.

Diplomsko delo Marjanca Kovše se loteva problema stresa pri starših in otrocih zaradi majhnega operativnega posega pri otrocih. Avtorica poda obsežen teoretični prikaz problema stresa upoštevajoč sodobno znanstveno literaturo. Stres ocenjuje s pomočjo psiholoških in fizioloških kazalcev stresa in z vprašalniki za oceno stresa na vzorcu 36 staršev in 25 otrok. Zbrane podatke statistično obdela. Po mnenju recenzenta so ugotovitve diplomskega dela Marjanca Kovše uporabne pri izobraževanju zaposlenih v zdravstveni negi, študentov medicine in tudi specializantov pediatrije. Avtorica je svoje izsledke uspešno predstavila tudi na mednarodni znanstveni konferenci v tujini.

Robert Škrjanec z Oddelka za zdravstveno nego je prejel Prešernovo priznanje za diplomsko delo *Usposabljanje voznikov reševalnih vozil kot element varnosti reševalne službe v zdravstvu*, izdelano pod mentorstvom viš. pred. mag. Damjana Slabeta.

Robert Škrjanec je v svojem diplomskem delu obravnaval varnost reševalne službe v zdravstvu, ki jo pogojujejo številni dejavniki tveganja, od katerih jih največ pripada transportu. V teoretičnem delu so opisani vloga in pomen transportnega segmenta reševalne službe v zdravstvu ter zlasti pomen strokovnega usposabljanja voznikov reševalnih vozil. S pomočjo anketnega vprašalnika je diplomant ugotavljal stanje na tem področju v Republiki Sloveniji. Študija je presečna, s kvantitativno tehniko zajame podatke za kratko časovno obdobje. Avtor ugotavlja, da v večini enot zaposleni v okviru

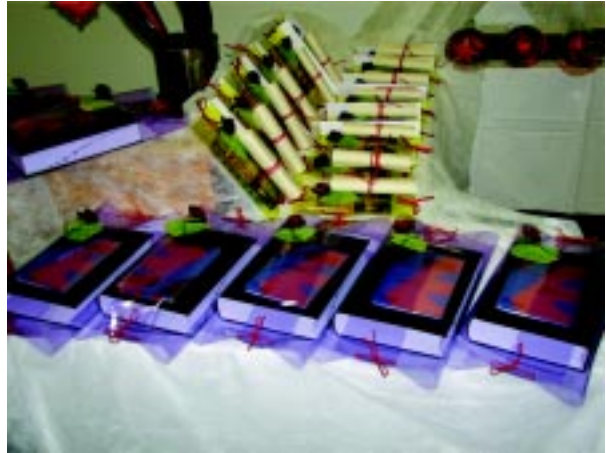

Foto: A. Ovca

svojih zmožnosti sami poskušajo prispevati k boljšemu stanju na tem področju, saj so usposabljanja nesistematična in vsebinsko nedorečena. Avtor predlaga oblikovanje enotnih priporočil oz. standardov in pripravo enotnega programa usposabljanja vseh, ki upravljajo z reševalnimi vozili.

Diplomsko delo Roberta Škrjanca predstavlja prvo poglobljeno obravnavo problema zagotavljanja varnosti reševalne službe v zdravstvu v slovenskem prostoru. Odlikujejo ga sistematičnost, poglobljena obravnava problematike tako s teoretičnega kot z empiričnega vidika ter jezikovna in oblikovna dovršenost. Robert Škrjanec je študiral ob delu in pokazal izjemno zavzetost za študij, za poglobljanje ter nadgrajevanje osvojenih znanj. Vse to se odraža tudi v njegovem diplomskem delu.

Pavla Lavrinec z Oddelka za zdravstveno nego je prejela Prešernovo nagrado za diplomsko delo *Prehranska podpora pri bolnikih s kronično rano ali razjedo zaradi pritiska*, izdelano pod mentorstvom pred. mag. Ruže Pandel Mikuš.

Namen diplomskega dela avtorice Pavle Lavrinec je bil ugotoviti, ali je prehranska podpora pri bolnikih s kronično rano potrebna. Za potrditev hipoteze je bila izbrana analiza študij in preglednih člankov, ki so vključevali vpliv hranil na celjenje ran, oceno stanja prehranjenosti in prehransko podporo. Avtorica je uporabila 61 virov, od tega 40 v angleškem jeziku. V prispevkih je iskala trditve o oceni stanja prehranjenosti, podhranjenosti, prehranski podpora in vplivu posameznih hranil na celjenje rane. Trditve so bile postavljene glede na rezultate posamezne študije in ovrednotene po štiristopenjski lestvici glede na stopnje dokazov. Ravno tako v štiri stopnje so bila razvrščena tudi priporočila, ki so bila postavljena in ocenjena na podlagi stopnje dokazov.

V slovenskem prostoru do sedaj ni bilo empirične raziskave o prehranski podpori bolnika s kronično rano ali razjedo zaradi pritiska. Pričujoče delo je zato lahko dobro teoretično izhodišče za klinično raziskavo obravnavanega raziskovalnega problema. Kratak povzetek diplomskega dela je avtorica objavila v Obzorniku zdravstvene nege, kjer je bil uvrščen med izvirne znanstvene članke.

Arijana Štulanović z Oddelka za zdravstveno nego je prejela Prešernovo nagrado za diplomsko delo *Obravnavanje pacientov z narkolepsijo po teoretičnem modelu Virginie Henderson*, izdelano pod mentorstvom pred. Andreje Mihelič Zajec in somentorstvom as. dr. Leje Dolenc Grošelj.

Diplomsko delo Arijane Štulanović obravnava paciente z narkolepsijo v povezavi z aktivnostmi zdravstvene nege. Narkolepsija je bolezen, ki se kaže z močno in neobvladljivo zaspanostjo čez dan ob sočasnem zadostnem nočnem spanju. Pogosto je prisotna tudi nenadna izguba mišičnega tonusa. Spremljajoči simptomi so lahko hipnogogne in hipnopompne halucinacije ter paralize ob uspavanju in prebujanju.

Avtorica je s polstrukturiranimi intervjuji pri petih pacientih analizirala življenjske in zdravstvene probleme. Potrdila je naslednje hipoteze: pacienti z narkolepsijo so pogosto neprepoznani; pacienti z narkolepsijo imajo zaradi narave bolezni težave v šoli, službi in doma; narkolepsija slabša kakovost življenja pacientov, ker so zaradi neprepoznane bolezni prizadeti v družini in širšem socialnem okolju; zaradi hude prekomerne zaspanosti pacienti z narkolepsijo povzročijo nesreče doma, na delovnem mestu in v prometu.

Prispevek raziskave je v tem, da opozori na svojskost bolezni, ki jo pozna malo zdravstvenih delavcev, čeprav ni tako redka. Izhajajoč iz modela zdravstvene nege Virginie Henderson lahko medicinska sestra prispeva h kakovostnejšemu življenju pacientov z narkolepsijo.

Lidija Baša z Oddelka za sanitarno inženirstvo je prejela Prešernovo nagrado za diplomsko delo *Higiena živil v primarni proizvodnji*, izdelano pod mentorstvom viš. pred. dr. Mojce Jevšnik in somentorstvom as. dr. Barbare Domajnko.

Diplomsko delo Lidije Baša obsega raziskavo o pomenu in razumevanju novosti na področju primarne proizvodnje živil. Diplomantka je uporabila kvalitativne in kvantitativne metode dela. Osnovo za kvalitativno analizo je predstavljalo sedem delno strukturiranih intervjujev s predstavniki vladnih in nevladnih organizacij in eno odprto vprašanje anketnega vprašalnika, ki je bil razposlan 239 kmetovalcem. Osnovo za kvantitativno analizo so predstavljali podatki, pridobljeni s pomočjo anketnega vprašalnika.

Diplomantka je ugotovila, da so pridelovalci v primarni proizvodnji seznanjeni z dobrimi praksami in razumejo njihov pomen; nekoliko slabša seznanjenost se je pokazala glede sistema HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Point). Odgovornost, ki je po mnenju intervjuvancev ključni dejavnik za zagotavljanje varnosti živil, izhaja iz zakonodaje in osebnostnih lastnosti pridelovalcev. Na podlagi ugotovitev je diplomantka poudarila, da je za zagotavljanje učinkovitosti in sledljivega sistema varnosti živil potrebno vzpostavi

viti ustrezne mehanizme tako na ravni države kot na ravni vsakega posameznika. Še zlasti je poudarila, da je varna hrana rezultat čistega okolja in takšne proizvodnje, ki pripomore k varovanju in ohranjanju zdravja ljudi.

Diplomsko delo Lidije Baša je tako s strokovnega kot tudi z metodološkega in analitičnega vidika izjemno dobro opravljeno. Natančnost razčlenitve problematike, metodološka pestrost, predstavitev rezultatov in predlogi praktičnih ukrepov močno presegajo redne študijske zahteve.

Blaž Goličnik z Oddelka za sanitarno inženirstvo je prejel Prešernovo nagrado za diplomsko delo *Razvoj alternativnega postopka zbiranja trdnih delcev v ozračju za hitro oceno smeri potencialnih virov onesnaženja*, izdelano pod mentorstvom doc. dr. Mirka Bizjaka in somentorstvom doc. dr. Boruta Poljška ter as. Gregorja Jereba.

Blaž Goličnik je že v četrtem letniku študija začel razvijati idejo o alternativnem, enostavnem in poceni postopku zbiranja trdnih delcev v ozračju, ki bi omogočalo oceno smeri potencialnih virov onesnaževanja ozračja in obenem kvalitativno ter kvantitativno ovrednotenje zbranih vzorcev. Njegova ideja izhaja iz spoznanja, da je v okviru meritev kakovosti zraka na območjih, kjer ni stalnih avtomatskih postaj, težko določiti najprimernejšo lokacijo za postavitev avtomatske mobilne ekološko-meteorološke merilne postaje. Diplomant je izdelal dve povsem različni, vendar konceptualno komplementarni vzorčevalni napravi za zbiranje trdnih delcev v zraku. Razmišljal je raziskovalno, saj ju je nameraval zaradi možnosti medsebojne primerjave postaviti na izbranim merilnem mestu drugo poleg druge in pri tem izbrati kraj, kjer bi ju lahko uporabljal skupaj z referenčno napravo – standardizirano merilno napravo za zbiranje prašnih delcev, ki je v redni uporabi v državni mreži za monitoring. Na osnovi predvsem lastnih idej je načrtoval, lastnoročno izdelal in nazadnje preizkusil ter tudi kritično primerjal izvirno oblikovane vzorčevalne naprave za zbiranje trdnih delcev v ozračju. Rezultat njegovega dela sta novi merilni napravi, ki sta zelo primerni za hitro oceno smeri potencialnih virov onesnaževanja, spremljanje smeri širjenja prašnih delcev, kvalitativno preučevanje in štetje delcev in manj primerni za določanje mase prašnih usedlin.

Maruša Klopčič z Oddelka za fizioterapijo je prejela Prešernovo nagrado za diplomsko delo *Ponovljivost in zanesljivost novega algoritma termotaktilnega kvantitativnega senzoričnega testiranja*, izdelano pod mentorstvom viš. pred. mag. Miroljuba Jakovljeviča.

Posebnost diplomskega dela Maruše Klopčič je sodelovanje med domačim proizvajalcem instrumenta za termotaktilno senzorično testiranje MAK ELEKTRONIK, d. o. o., in Oddelkom za fizioterapijo Visoke šole za zdravstvo Univerze v Ljubljani. Termotaktilno kvantitativno senzorično testiranje se kot del kvantitativnega senzoričnega testiranja uporablja za vrednotenje zaznanega temperaturnega senzoričnega praga. Predlagani novi algoritem termotaktilnega kvantitativnega senzoričnega testiranja, imenovan metoda izmeničnih nivojskih dražljajev, skuša odpraviti slabosti dveh najpogostejše uporabljenih algoritmov – metode toplotne senzorič-

ne meje in metode nivojev. Namen diplomskega dela je bil ugotoviti ponovljivost in zanesljivost predlaganega algoritma termotaktilnega kvantitativnega senzoričnega testiranja in določiti povprečno porabo časa za posamezno meritev. Rezultati so pokazali dobro ponovljivost in slabšo zanesljivost metode izmeničnih nivojskih dražljajev. Merske lastnosti, primerljive z drugimi algoritmi in inštrumenti, ter kratek čas trajanja posamezne meritve pri uporabi metode izmeničnih nivojskih dražljajev predstavljajo dober obet za uporabo predlaganega algoritma v klinične namene v slovenskem prostoru.

Maja Marolt z Oddelka za delovno terapijo je prejela Prešernovo nagrado za diplomsko delo *Doživljanje begunstva in vloga matere begunke v Azilnem domu*, izdelano pod mentorstvom pred. mag. Cecilije Lebar.

Diplomsko delo Maje Marolt obravnava begunstvo in z njim povezano doživljanje vloge matere begunke. Gre za družbenopolitično aktualno in pomembno področje, ki v slovenskem prostoru še ni bilo raziskano, zato ima delo veliko uporabno vrednost tudi za samo stroko delovne terapije. Avtorica je izbrala raziskavi in problemu primerno metodo dela, saj je izbrala kvalitativno obliko raziskave in delno strukturirani intervju kot raziskovalni instrument. Vodila zanj je avtorica oblikovala samostojno, postopek izvedbe intervjuja je v delu podrobno opisan. Avtorica se je v tematiko resnično poglobila, pri čemer ji je kot motiv gotovo služila lastna izkušnja opravljanja prostovoljnega dela v Azilnem domu v Ljubljani.

Barbara Kompara z Oddelka za radiološko tehnologijo je prejela Prešernovo nagrado za diplomsko delo *Izpostavljenost pacientov pri interventnih radioloških posegih v Splošni bolnišnici »dr. Franca Derganca« Nova Gorica*, izdelano pod mentorstvom doc. dr. Damijana Škrka.

Prejemnica Prešernove nagrade, Barbara Kompara, je v diplomskem delu pregledno predstavila in analizirala izpostavljenost preiskovancev pri interventnih radioloških posegih v Splošni bolnišnici "dr. Franca Derganca" Nova Gorica.

Interventna radiologija je moderna, minimalno invazivna, diaskopsko nadzorovana metoda zaznavanja in zdravljenja patoloških sprememb, ki lahko celo nadomešča kirurške posege, toda pri bolj zapletenih in dolgotrajnejših posegih se lahko pojavijo tudi sevalne poškodbe in celo deterministični učinki. Ker se področje interventne radiologije hitro razvija in ker se izpostavljenosti preiskovancev pri istovrstnih posegih lahko zelo razlikujejo, je bil namen diplomskega dela ugotoviti značilne doze pri posameznih posegih in poiskati ukrepe za izboljšanje izvedbe posegov. Upravičenost radiološkega posega je prvi korak pri varstvu preiskovancev, z optimizacijo pa dosežemo zmanjšanje izpostavljenosti preiskovancev na tako nizek nivo, kot je to razumno dosegljivo. Postopki, kot sta preverjanje postopkov izvedbe radiološkega posega in ocenjevanje le-tega, prispevajo k iskanju pravega ravnovesja med še uporabnimi diagnostičnimi podatki in čim nižjo izpostavljenostjo preiskovanca sevanju.

Zaradi navedenega je nagrajeno diplomsko delo Barbare Kompara aktualni prispevek k razvoju posegov interventne radiologije, avtoričino široko znanje in izkušnje na tem področju pa nalogi dajejo uporabno težo.

izr. prof. dr. France Sevšek
dr. Jelena Ficzkó